

OBRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek slovenskega obrtništva

„Obrtni Vestnik“
izhaja
mesečno dvakrat, in sicer:
vsakega 1. in 15. v mesecu
ter stane celoletno Din 24.—
polletno Din 12.—
posamezna številka Din 1.—

**Oficialno glasilo „Dež. zveze kranjskih obrtnih zadrug
v Ljubljani“ in „Zveze južnoštajerskih obrtnih zadrug“
s sedežem v Celju in slovenskih obrtnih društev.**

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. — Rokopisi se ne vračajo.
Ponatiski dovoljeni le z navedbo vira.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Dunajska cesta št. 20.

Cene inseratom:

	Din	p
Pri 1 × objavi $\frac{1}{1}$ str.	500	—
„ „ „ $\frac{1}{2}$ „	250	—
„ „ „ $\frac{1}{4}$ „	125	—
„ „ „ $\frac{1}{8}$ „	62	50
„ „ „ $\frac{1}{16}$ „	31	25

VI. letnik.

V Ljubljani, dne 15. decembra 1923.

Štev. 24.

Proračun in naše nadaljevalno šolstvo.

Eno najtemnejših poglavij v povojnem razvoju obrtništva je brez dvoma naše nadaljevalno šolstvo. Koliko se je o tem vprašanju že govorilo, koliko sklepov in resolucij se je že poslalo na vse mogoče instance, moledovalo od vrat do vrat, toda vse zaman. Vsaka akcija, ki se je tikala obrtnega šolstva, je bila brezuspešna. In vendar bi bilo pričakovati, da se bo pri gradbi nove države začelo graditi pri temeljih, da se bo v prvi vrsti skrbelo za naraščaj, iz katerega naj vzrastejo močni stebri, ki bodo zanesljiva opora našega gospodarstva. Zdi se pa, da je pri nas narobe, da se smatra nadaljevalno šolstvo kot nepotreben luksus, za katerega ni najti v krogih naših državnikov nobenega zmisla. To nam nanovo v prav eklatantni luči dokazuje naš proračun. Medtem ko najdemo v proračunih drugih držav postavke za obrtno šolstvo med privilegiranimi, med prvimi, se v našem proračunu določajo za nadaljevalno šolstvo vsote, ki nam morajo služiti v sramoto! Za trgovsko nadaljevalno šolstvo ni v našem proračunu sploh nobenega kredita, za obrtno nadaljevalno šolstvo pa namesto 900.000 Din le 200.000 Din. Žalostno je pri tem le to, da velja to mačehovsko ravnanje samo za Slovenijo, kajti za Srbijo najdemo v proračunu določeno za podpore strokovnim dnevnim obrtno-industrijskim šolam pri privatnih in državnih delavnicah kar 1.000.000 Din, dalje vzdrževalni stroški za moške obrtnonadaljevalne šole v Srbiji 2.868.480 Din, za ženske šole pa 2.376.000 Din, upravni stroški za moške šole 500.000 Din, za ženske 350.000 Din, za prirejanje tečajev za učiteljice dela 100.000 Din.

Navajajoč gornje številke, pravi «Trgovski list»: «Tako smo prišli po prevratu glede nadaljevalnega šolstva z dežja pod kap. Ministrstvo se trdovratno brani in kaže očito nerazpoloženje, kadar poudarimo, da je poprej država krila za te šole dve tretjini vseh izdatkov. Za lastne nadaljevalne šole, ki so dobile vso učno opremo v vrednosti milijona zlatih mark iz Nemčije, imajo dovolj kreditov, za nadaljevalno šolstvo pri nas pa ne bo krita niti ena tretjina vzdrževalnih stroškov. O učni opremi pa niti govora ni.

Za obrtnonadaljevalne šole ne zahtevamo ničesar drugega, kakor da se nam nudi toliko podpore, koli-

kor so jo uživale pred prevratom. Ni to ničesar novega, zato pa tudi ne moremo dopustiti, da bi bili v naši narodni državi na slabšem, kakor smo bili v Avstriji, ki se je z vsemi sredstvi branila proti temu, da bi se naša mladina posvečala produktivnim poklicem in da bi se strokovno izobrazila ter specializirala v posebnih tečajih za razne obrtnoindustrijske stroke. Namen te naučne politike pod Avstrijo je bil jasen. Šlo je za to, da ne bomo imeli domačih strokovnjakov in da bomo na vsa vodilna mesta morali nastavitviti inozemce, Avstrijce in Nemce, ki so imeli strokovno izobrazbo.

Od naše narodne države ne moremo pričakovati, da bi nadaljevala tako politiko proti nam Slovencem, ali pa da bi šla v tem celo dalje in da ne bi hotela priznati nadaljevalnim šolam niti one revne in nezadostne podpore, ki so jo uživale poprej.

Vsote, katere smo zgoraj navedli, ki so določene za nadaljevalno šolstvo v Srbiji, jasno kažejo, da ministrstvo pri razdeljevanju in določevanju tozadevnih kreditov ni bilo objektivno, marveč da je na skrajno enostranski način dovolilo za eno pokrajino neprimerno višje zneske, kakor za ostale pokrajine, in da zneski kreditov za Srbijo niso v nikakem razmerju z zneski, ki so dovoljeni za Slovenijo, in najsi vzamemo za podlago število prebivalstva ali število obrtništva, bodisi krajevni obseg pokrajin ali pa število naraščaja. V tem občuti naše obrtništvo veliko krivičnost in ne smemo se čuditi, če se nerazpoloženje kaže tudi potem mnogokrat na političnem polju v raznih oblikah.

Ministrstvo vedno poudarja v svojih publikacijah o naši industriji in obrti potrebo ustanovitve posebnih šol za lesno trgovino in lesno industrijo v glavnih centrih lesne produkcije v Sloveniji, dalje osnovanja večernih tekstilnih šol v Trziču, Litiji in Preboldu, potem osnovanja večernih nadaljevalnih šol za usnjarsko industrijo v Kranju, Ljubljani in na Vrhniki kakor tudi za celo vrsto drugih strok, ki jih ne moremo vseh tukaj naštet. Medtem pa noče v praksi dati niti za splošne obrtnonadaljevalne šole potrebnih kreditov na razpolago. Vprašamo sedaj, kako naj se ujemajo ti idealni programi ter ta neizprosa praksa sestave proračuna. Ne zahtevamo nič več kot objektivnost in ravnopravnost ter pravičnost pri razdeljevanju proračunskih kreditov, ker se bo sedanje nasilje in enostranost drugače maščevala.»

Reklamacije za volitve v dohodninske komisije.

Koncem tega leta se izloči iz komisije za dohodnino polovico imenovanih in polovico voljenih članov ter ravno isto število namestnikov. Izločitev se izvrši po žrebu v navzočnosti enega voljenega in enega imenovanega člana komisije. Dopolnilne volitve se vrše dne 29. januarja 1924. Imeniki volilnih upravičencev bodo razgrnjeni na vpogled pri vseh davčnih okrajnih oblastvih (v Ljubljani pri davčni administraciji) v času od 13. do vštetelega 20. decembra t. l. Imenike smejo vpogledati samo dohodnini zavezane osebe.

Dopustno je tudi imenike prepisovati ali napravljati iz njih izpiske, ako to ne ovira poslovanje davčnega oblastva. Rok za vlaganje reklamacij je določen od dne 13. decembra do vštetelega 20. decembra t. l. Vsak davkoplačevalec sme vložiti reklamacijo le za svojo osebo. Reklamacije se vlagajo pri davčnih oblastvih. Po preteku reklamacijskega roka bodo smeli davčni zavezanci vpogledati volilni imenik še nadalje do vštetelega dne 12. januarja 1924., da se volilcem omogoči izbrati kandidate izmed volilnih upravičencev.

Opozarjamo vse obrtnike, da se prepričajo tekom reklamacijskega roka, da so vpisani, ker ni izključeno, da vsled tega ali drugega manipulativnega pogrška niso sprejeti v volilni imenik. Ako posamezniki potrebujejo glede reklamacijskega postopanja še natančnejšega navodila, naj se obrnejo na Zvezo obrtnih zadrug.

Dohodnina postaja od leta do leta večjega pomena. Predpisi se vsako leto stopnjujejo. Za leto 1920. je znašal predpis še 59.603.725 K, za leto 1921. že 93.039.645 K, za leto 1922. pa celo 142.183.169 K, za leto 1923. pa bo predpis, vštévši izredni 30odstotni pribitek, presegel vsoto 200.000.000 K. Zato dobiva dohodnina veliko važnost, z njo pa tudi volitve, ki se vrše v januarju leta 1924.

Mizarji in tapetniki.

V nekem konkretnem primeru je nastal med mizar-skimi obrtniki in nekim tapetnikom spor, ker je tapetniški mojster izdeloval sam z mizarским pomočnikom tudi leseno ogrodje za divane, stole in podobno. Pristojno okrajno glavarstvo pritožbi mizarške zadruge ni ugodilo, češ, da je tapetnik upravičen do zgorajšnjih del v zmislu določb § 37. obrtnega reda. Ta namreč pravi, da ima vsak obrtnik pravico, združevati vsa dela, ki so potrebna za popolno dovršitev njegovih izdelkov in imeti za to pomožne delavce (pomočnike) tudi druge obrtne panoge.

Menimo, da je šlo okrajno glavarstvo pač predaleč. Ne glede na to, da izdelava ogrodja tapeciranega pohištva sploh ni «dovršitev» tapetniškega izdelka, ker se ne izdelava po tapetniškem delu, temveč preden tapetnik sploh začne s svojim delom, bi tako naziranje dovedlo do številnih sporov med obrtniki obeh navedenih panog, pa tudi drugih. Kakor tapetnik, tako bi tudi mizar, mogoče še bolj upravičeno, smatral tapetniško delo le za «dovršitev» svojega dela na lesu in bi vse tapecirano pohištvo izdeloval sam s pomočjo tapetniških pomočnikov. Tako bi tapecirano pohištvo izdelovali naenkrat kar dve popol-

noma različni, nesorodni obrtniški panogi. Tega naziranja bi se poprijeli tudi drugi obrtniki, ki bi vsako delo druge obrtne panoge, ki ga je treba opraviti na njihovem izdelku, smatrali za «dovršitev». Ker imamo mnogo obrtnih izdelkov, na katerih izgotovitvi so udeležene različne obrtne stroke, bi kmalu nastal tak nered in taka nesigurnost glede obsega obrtnih pravic, da bi obrtnik ene panoge ne vedel, kaj sme in česar več ne sme. Da bi se s tem odprla širom vrata šušmarskemu delu in bi trpela kvaliteta izdelkov, ni treba še posebej poudarjati.

Iz navedenih razlogov je treba določbe § 37./I. obrtnega reda razlagati čim omejeneje, to tem bolj, ker pomenijo le izjemo. Za konkretni primer izdelovanja lesenega ogrodja za pohištvo po tapetnikih ta določila ne veljajo.

V tem zmislu se je izjavila tudi Trgovska in obrtniška zbornica.

Pri tej priliki se je pojavilo tudi vprašanje, kateri zadrugi je treba prijaviti take pomočnike druge obrtne panoge, ki jih zaposluje mojster v zmislu § 37., prvi odstavek obrtnega reda. Zbornica je izjavila, da pomočnik pripada vedno oni zadrugi, pri kateri je včlanjen njegov mojster. To sledi že iz določbe § 120., tretji odstavek obrtnega reda, ki pravi, da sestoji pomočniški zbor iz vseh glasujočih pomočnikov v eno zadrugo združenih obrtnikov.

K vprašanju znižanja davčnih meril.

Razvrednostitev denarja v povojni dobi vodi tudi v davčnopravnem oziru do usodnih posledic. Davčni postavki dosegajo v zvezi z raznimi pribitki in avtonomnimi dokladami ne le pri progresivnih, ampak tudi pri donosnih davkih izmero, ki je izredno trda in visoka ter daleč presega po splošno priznanih načelih smotrene davčne politike dopustno mejo obremenitve. Obremenitev bi morala biti v skladu in pravem razmerju s plačilno zmožnostjo posameznikov. V Sloveniji se ta neskladnost posebno občutno kaže pri dohodnini in posebni pridobnini. Neskladnost pa še povečujejo razni pribitki in invalidski davek, ki se ravna po višini predpisanih neposrednih davkov in pribitkov. To dokazuje dejstvo, da se je v predvojnem času pobirala na dohodek 100.000 K dohodnina 4831 K, dočim znaša za l. 1923., brez ozira na invalidski davek, 11.327 K 94 h, to je 6,5 % več nego v predvojni dobi. Še višjo obremenitev pa kaže posebna pridobnina, ki se sicer pobira z istim odstotkom, vendar pa doseže, ako ne vpoštevamo bivše deželne doklade nadomestujočega pribitka 70 %, izmero 20 %, v zvezi s tem pribitkom pa obremenitev 27 %. Ta že sama na sebi visoka obremenitev pa se še poostri z visokimi avtonomnimi dokladami, ki dosežajo v nekaterih občinah tudi 300 % in še več, z invalidskim davkom in z neodbitnimi bilančnimi postavkami, med katere se všteta med drugimi tudi posebna pridobnina z dokladami, plačana v bilančnem letu. Skupna obremenitev doseže v neredkih primerih 80 in še več odstotkov.

Preostrta merila izpodkopujejo davčno moralo, ker se vsakdo že iz naravnega nagona samoobrambe izkuša ogniti preostri davčni obremenitvi. Vsled tega

ostajajo taka merila vsaj v nekaterih pokrajinah, med katere pa, žalibog, Slovenije ne moremo prištevati, le na papirju. Pri nas se izvaja zakon z vso natančnostjo in raje seže preko dejanskih dohodkov, kakor da bi ne iztrpal v polnem obsegu vsakega posameznega dohodninskega vira. Zaradi tega občutimo v Sloveniji tem teže preostra davčna merila.

Nič boljše razmere ne obstoje v tem oziru v Avstriji, kjer se v bistvu tudi še vedno izvaja staro-avstrijski zakon, ki vodi kljub poznejšim, precej obsežnim reformam do enakih posledic, kakor pri nas. Vendar se morejo avstrijski davkoplačevalci vsaj tolažiti, da vlada uvideva nevdržnost položaja in ga hoče v doglednem času s posebno novelo ublažiti na način, ki bo omogočal pošteno in izčrpno napoved, ne da bi se moral davkoplačevalec bati, da bi se mu naložili davki, katerih ne bi zmogetl.

Pri nas ne kaže vlada nikakega umevanja za stremljenja po znižanju davčnih meril. Nikakor noče uvideti, da je v interesu nje same, da dvigne davčno moralo. Pred očmi ima le trenutne potrebe, manjka ji pa dalekosežnosti, da bi gledala v bodočnost in spoznala končni uspeh njene trdovratnosti, s katero odklanja brez čuta odgovornosti in potrebne kritike vse predloge, ki jih dobiva od raznih strani za zboljšanje sedaj že skoro nevdržnega položaja.

Nikakor se ne moremo ubraniti vtisa, da noče finančni minister o kaki reformi davčne zakonodaje pred uveljavljenjem enotnega zakona o neposrednih davkih ničesar slišati edino iz razloga, da si ne pokvari situacije ob razpravi enotnega davčnega zakona in si ne ustvari položaja, ki bi utegnil biti ugodnejši nego ga namerava predlagati v predlogu zakona o neposrednih davkih, katerega namerava v kratkem predložiti Narodni skupščini. Drugega tehtnega razloga ne more imeti, ako ga ne vodijo poleg neumestnega fiskalizma, ki hoče podvezati narodnemu gospodarstvu v Sloveniji vsak razvoj, tudi drugi nagibi, ki hočejo po praktikah že ponovno ožigosanih stremljenj gotovih faktorjev v Beogradu pospešiti preselitev vsake pomembnejše podjetnosti v Sloveniji ne le za primer vojne od zunaj, ampak že sedaj od previsokih davkov ogrožene Slovenije v pokrajine v notranjosti države, kjer so visoki davčni postavki le na papirju.

Ne moremo si misliti, da so nazori, ki jih izkušajo uveljaviti nekateri gospodje iz trgovinskega ministrstva, že v taki meri zašli v kri in meso finančnega ministrstva. Smatramo še vedno za verjetnejšo domnevo, da odklanja finančni minister uveljavljenje sedanje davčne zakonodaje iz razlogov, ki smo se jih zgoraj doteknili. Ti razlogi pa niso tako tehtni, da bi morali ovirati finančno upravo od znižanja preostrih davčnih meril. Položaj, ki ga ustvarja sedaj veljavni zakon o osebnih davkih z amandmani finančnih zakonov in dvanajstinskih zakonov, trajno itak ni vzdržen in se torej tudi v enotnem zakonu ne bo mogel uveljaviti.

Slovenski poslanci imajo težko, a hvaležno nalogo, da prepričajo vlado o nujnosti reforme vsaj enega dela davčne zakonodaje v Sloveniji, še preden se uveljavi enoten davčni zakon.

Trgovci s cvetlicami in trgovski vrtnarji.

Ker je nastal spor med trgovci s cvetlicami in trgovskimi vrtnarji, kako daleč sega delokrog enih in drugih in pri kateri zadrugi morajo biti včlanjeni, je Trgovska in obrtniška zbornica na tozadevno vprašanje odgovorila sledeče:

Prodajalce cvetlic je označiti kot navadne trgovce le tedaj, če se pečajo izključno le s prodajo cvetlic v takem stanju, kakor so jih sami nabavili, kvečjemu da na njih izvrše le take izpremembe, ki imajo zgolj namen, prilagoditi blago potrebam kupca, da se sploh more spečati (§ 38. a/l. obrt. reda). Morejorej n. pr. cvetlice zaviti ali povezati, da jih kupec laže odnese. Če pa prodajalci cvetlic izdelujejo iz nabavljenih rož umetne šopke ali vence, to pomeni že prirejanje, odnosno prenanjejanje, ki po § 38: a) obrtnega reda imetniku trgovinskega obrta vobče ni dovoljeno in že po ustaljenih običajih spada v delokrog trgovskih vrtnarjev, ki so netrgovski obrtniki. Bistvo trgovinskih vrtnarjev je, da ti bodisi sami pridelujejo, bodisi nabavljajo pri drugih grmičja, drevesca in cvetlice v ta namen, da jih zopet prodajajo v prvotnem ali posebej prirejenem stanju.

Kdor izdeluje iz cvetlic tudi umetne šopke in vence in ima zato potrebni obrtni list, ta je smatrati za trgovskega vrtnarja, ki mora pristopiti kot član k Zadrugi trgovskih vrtnarjev in se temu primerno ravnati tudi glede vajencev.

Barvanje fasad.

Na vprašanje neke obrtne oblasti je izjavila Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani glede upravičenosti do barvanja fasad sledeče:

Če gre za barvanje fasad, ki ni v zvezi z zidar-skim popravilom fasade, so zanj upravičeni izključno le slikarji sob. To velja za barvanje, ne pa za beljenje, ki pripada izključno zidarjem. Če gre za kako malenkostno, enostavno barvanje o priliki poprave fasadnega nazidka, more po običajih opraviti to delo tudi zidar v zvezi s svojim zidarskim delom. Postavljanje odrov spada v delokrog tesarjev, če pa gre za odre, ki jih potrebuje pri svojem delu stavbenik, zidar ali slikar, pa jih sme postaviti tudi ta sam.

Razno.

Obrtniški koledar za leto 1924.

Kdor ga še nima, naj ga takoj naroči pri Zvezi obrtnih zadrug v Ljubljani.

Cena znaša 10 Din brez poštne.

Vesti iz Zagorja. Obrtno društvo v Zagorju je priredilo prošlo nedeljo, 9. t. m., lepo uspelo zborovanje pod vodstvom svojega agilnega predsednika g. Vodopivca. Predavanju o najvažnejših določbah obrtnega reda je sledil razgovor o aktualnih vprašanjih, ki se tičejo obrtnika.

Cule so se pritožbe zaradi dajatev za delavsko zavarovanje, posebno pa zaradi načina, kako se gospodari in upravlja z dohodki za to zavarovanje. Razpravljalo se je o zavarovanju obrtnikov. Dalje je bil govor o težkih davčnih bremenih in o pomanjkljivem delovanju cenilnih komisij. Izrazili so se pomisleki proti pokrajinskim strokovnim zadrugam, ki podeželskim, od sedeža zadruge oddaljenim obrtnikom ne samo onemogočajo udeleževanje na sejah in zborovanjih, temveč tudi zelo otežujejo njih aktivno sodelovanje v zadrugi. O tem se namerava izpregovoriti še obširneje. Predmet debate je bila tudi obrtnonadaljevalna šola. Obrtništvo mora v občinskih zastopih zastaviti ves svoj vpliv, da prispevajo k vzdrževalnim stroškom tudi občine.

Ustanovni občni zbor zadruge krojačev in krojačic za radovljjski okraj. Dne 9. decembra 1923 se je vršil ustanovni občni zbor zadruge krojačev in krojačic za radovljjski okraj. Zborovanje je bilo kljub slabi železniški zvezi in slabemu potu zelo dobro obiskano. Gospod Kajser, tajnik Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani, je zaradi prekinjene železniške zveze žal izostal od zborovanja. — Gospod komisar Pezdič, zastopnik okrajnega glavarstva, je do izvolitve načelnika sam vodil zborovanje. Poročal je obširno in lepo o potrebi in delu strokovne zadruge. Prečital je pravila in prešel nato k drugi točki dnevnega reda, k volitvi načelnika in namestnika. Po petminutnem posvetovanju je bil proti 4 glasovom izvoljen naš dobro znani, delovni, podjetni in požrtvovalni tovariš Gogala z Jesenic, ki je dobil s tem dokazom zaupanja s strani tovarišev najlepše priznanje za svojo delavnost. — Zadruga bo imela svoj sedež na Jesenicah. — Potem ko je gospod komisar čestital novoizvoljenemu načelniku, mu je izročil predsedstvo zborovanja. — Nato je prosil za besedo načelnik obrtne kolektivne zadruge tovariš Jan z Bleda. V začetku se je protivil izvolitvi, ker je želel, da bi imela zadruga svoj sedež na Bledu; ne glede na to pa je poudarjal, da bi si ne mogli izvoliti boljšega načelnika kakor je gospod Gogala, ki si ji kljub svoji mladosti stekel že toliko zaslug za obrtništvo. Nato so se izvolili gg.: Josip Pogačnik, Radovljica, za načelnikovega namestnika, za odbornike pa: Franc Baloh, Mojstrana; Jožef Govedič, Jesenice; Anton Legat, Jesenice; gospa Francka Čopova, Jesenice; Urban Plemelj, Bled I.; Peter Rus, Bled I.; gospa Anica Igavnik, Bled I.; Jožef Mulej, Gorje; Rudolf Vidic, Lesce; Franc Jelenc, Kamna gorica. Namestniki: Janez Rozman, Bohinjska Bistrica; Franc Šlibar, Mošnje; Jakob Grimšičar, Radovljica; Ignacij Hrvat, Begunje; Jože Triler, Žirovnica. Za delegata je bil določen načelnik Gogala. Nadalje se je sprejel proračun za leto 1924. Inkorporacijska pristojbina se je določila na 50 Din, članarina, t. j. zadružni prispevek za leto 1924. 35 Din. Zapadli zneski se imajo takoj izterjati potom izpolnjenih položnic. Ko bo načelstvo zadruge imelo natančen seznam vseh mojstrov in mojsteric, pristopi takoj k zvezi. — Pri slučajnostih se je razpravljalo o raznih stanovskih vprašanjih. Ob tričetrt na šest je načelnik zaključil zborovanje.

Oddaja vinskih trt iz državnih trtnih nasadov. S tem se daje vinogradnikom na znanje, da se bodo spomladi leta 1924. oddajale trte iz državnih trtnih nasadov v Sloveniji (podpisano nadzorništvo ima na razpolago okoli 40.000 cepljenk, 30.000 korenjakov in 200.000 ključev) po sledečih cenah, in sicer: 1.) cepljenke Ia, 100 komadov za 200 Din; 2. a) korenjaki Ia., 100 komadov za 40 Din; b) korenjaki IIa., 100 komadov za 35 Din; 3. a) ključiči,

100 komadov za 20 Din; ključiči IIa., 100 komadov za 15 Din. Pri dodelitvi trt se bo oziralo v prvi vrsti na manj imovite posestnike, ki doprinesejo od pristojne občine tozadevno potrđilo (cene trtam za imovitejše posestnike se naknadno določijo). Nadalje veljajo te cene le za oddaljena mesta v pristojni državni trtnici. Omot in dovoz na železnico in pošto se zaračunata posebej. Trte dobijo le vinogradniki iz Slovenije, ki se zavežejo, da bodo iste sadili na lastni zemlji. Pri dodelitvi korenjakov se bo oziralo v prvi vrsti na one naročnike, ki nameravajo zasaditi lastni matičnjak, pri dodelitvi ključev pa na one, ki cepijo trte za lastno porabo in ne za prodajo in ki doprinesejo tozadevno potrđilo pristojne občine. Naročila se sprejemajo pri državnih trtnih nasadih in pri podpisanim nadzorništvu, in sicer najkasneje do dne 20. decembra t. l. Po tem roku se trte razdelijo sorazmerno med vse upravičene naročnike, katerim se dostavi tozadevna nakaznica. Vsak naročnik, ki se mu nakažejo naročene vrste trt, je obvezan iste prevzeti in plačati. Naročniki, ki dobijo v nadomestilo dodeljene druge vrste trt nego so jih naročili, morajo nakaznice, če dodeljenih trt ne želijo, s priporočeno pošto vrniti tekom 14 dni, drugače so tudi oni zavezani nakazane trte prevzeti in plačati. — **D r ž a v n o v i n a r s k o n a d z o r n i š t v o v M a r i b o r u.**

Pošiljke v kartonih. Slamnikarska in klobučarska podjetja so se na ministrstvo pritožila, da smatrajo nekatere pošte kartone, v katerih razpošiljajo ta podjetja svoje izdelke, za ločenke, češ, da našteva točka I/4 člena 38. prvega dela pravilnika med paketi, ki se morajo odpravljati kakor ločenke, tudi papirnate škatle v lesenem okviru. Tej pritožbi je ministrstvo ugodilo ter z odlokom št. 69.536 z dne 5. novembra 1923 odredilo, da se taki kartoni ne smatrajo za ločenke, ker nimajo take oblike, da bi se ne dali z drugimi pošiljkami vred naložiti in ker so dovolj trdni, tako da ni treba z njimi nič oprezneje ravnati, kakor z drugimi paketi. To velja pa seveda samo za take kartone, ki ne presegajo na nobeno stran mere, ki jo določa člen 27., točka IV., istega pravilnika. Za ločenke se smatrajo brez izjeme vsi paketi, ki tehtajo manj ko 10 kg in so daljši od 1 m in širši od 50 cm.

Zaloge vžigalic tujega izvora. Dasi je bil uvoz vžigalic iz inozemstva dne 18. decembra 1920 prepovedan, se nahaja še precej inozemskih vžigalic v zalogah posameznih trgovcev. Monopolna uprava je stavila trgovcem za razprodajo vžigalic tujega izvora rok do 31. decembra t. l. Po tem roku namerava odvzeti tuje vžigalice vsakomur brez odškodnine in jih smatrati za tihotapsko blago. Ker se marsikom do sedaj še ni posrečilo razpečati celotne zaloge tujih vžigalic in mu preti nevarnost, da se mu odvzamejo brez odškodnine, namerava trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani prositi za podaljšanje roka za razprodajo. V ta namen se interesenti vabijo, da t a k o j sporoče zbornici sedanje zaloge tujih vžigalic in hkratu navedejo, iz katerih razlogov jim ni bilo mogoče do sedaj razprodati zaloge tujega izvora.

Obrtniki,
naročajte vsi „Obrtni Vestnik“!

Svetovna produkcija platna. Svetovna produkcija platna se je v letu 1922. znatno povečala. V letu 1922. je znašala 8888 kg. — Kolumbija zavzema glede produkcije platna prvo mesto s 1048 kg v letu 1922. napram 907 kg v letu 1921. Rusija, ki je pred letom 1914. producirala največ platna, ga je med vojno in po premirju producirala zelo malo, in sicer 205 kg v letu 1921. in 705 kg v letu 1922. V drugih državah je produkcija platna še neznačajna.

Miklavž pri obrtnikih na Jesenicah. Dne 8. decembra je priredil plesni odsek društva obrtnikov na Jesenicah sijajno uspeli Miklavžev večer. Udeležba je bila tako ogromna, da so se morali mnogi vsled pomanjkanja prostora vrniti domov. Ta večer je pokazal vsem tistim, ki hočejo delati proti obrtnikom, da bodo njih nakane natele na velik odpor, ker so naše vrste močne in delovne. Za dobro uspele prireditve gre predvsem čast našemu vestnemu delavcu Višnarju, ki je skrbel za to, da so se vsi prav dobro zabavali. Ob desetih se je odkril oder, ki nam je nudil prav krasno sliko. Razen Miklavževega prestola je bil oder napolnjen z raznimi darili, ki so se po Miklavževem pozdravu razdelila med udeležence. Vsak član in tudi ostali gostje so dobili malo darilce. Prav lepo je bilo gledati, kako so se z veseljem oglaševali vsi, bodisi obrtniki bodisi uradniki, od najvišjega carinskega uradnika do preprostega delavca. Po razdelitvi se je vršila prosta zabava. — Da je prireditev tako lepo izpadla, gre zahvala neumornemu delu odbornikov in našega požrtvovalnega predsednika. Na Sveti večer priredi odbor svojim članom in prijateljem društva čajanko pri pogrnenih mizah, ki bo z ozirom na pomen takih prireditev za družabno življenje med obrtniki, upajmo, prav dobro obiskan.

Regulacija Mure v Prekmurju. Minister poljedelstva in vod je bil odredil posebno komisijo, ki je pregledala tok reke Mure pri Bistrici v Prekmurju. Komisija je podala izjavo, da je treba takoj izvršiti regulacijo. Regulacijska dela so proračunana na 600.000 dinarjev. Z delom se prične prihodnjo pomlad.

Novi predpisi za zavarovanje valute. Generalni inspektorat ministrstva financ je izdal dne 28. novembra cenovnik, po katerem se bo vršilo zavarovanje valute pri izvozu blaga po členu 16. pravilnika o prometu z devizami in valutami z dne 23. septembra 1921. Ta cenovnik bo veljal od 1. decembra 1923: Pšenica 100 kg 300 Din, rž 250 Din, ječmen 230 Din, oves 210 Din, stara koruza 225 Din, nova koruza 220 Din, slaba koruza 150 Din, bela moka za luksuzno pecivo in zdrobova moka 500 Din, bela moka za luksuzno pecivo «0» 500 Din, bela moka za pecivo 460 Din, krušna moka 425 Din, moka za krmo 180 Din, otrobi 130 Din, koruzna moka 250 Din; — konji za klanje 100 kg 600 Din, težki konji za vožnjo (iz Slovenije), za enega konja 6000 Din, lahki konji 5000 Din, osli 1000 Din, mežgi 2000 Din, krave 2500 Din, voli in biki, par do 700 kg 3000 Din, par od 700 do 900 kg 4000 Din, par od 900 kg in več 5000 Din, teleta do 70 kg 1000 Din, ovni 200 Din, svinje, par od 140 do 240 kg 2500 Din, od 240 kg dalje 3500 Din, koze 200 Din; — mast za 100 kg 3600 Din, suho svinjsko meso 3200 Din, salame 8000 Din, slanina, usoljena 3200 Din, sveža 3300 Din, prekajena 3200 Din, šunka 5000 Din, sveže svinjsko meso 2800 Din, goveje meso 1600 Din, suha čreva 14.000 Din, sirove goveje kože 2200 Din, kravje kože 2000 Din, telečje kože 3000 Din, ovčje kože 2500 Din, kozje kože 3000 Din, zajčje kože

15 Din; — suhe slive po uzanci 240 Din, merkantilne suhe slive 200 Din, suha jabolka 200 Din, konzervirano sadje s sladkorjem 2000 Din, brez sladkorja 1000 Din; — purani 60 Din, goske 80 Din, kokoši 25 Din, zaklani purani 100 kg 30 Din, zaklane goske 100 kg 40 Din, sveža jajca, zabož š 1440 jajci 2800 Din; — sirovo konoplje 100 kg 2000 Din, drva za kurjavo 10.000 kg 2000 Din, oglje 10.000 Din, premog 5000 Din, lignit iz Rakove Bare in Trbovelj 3000 Din, hrastovi pragi (šliperji) po 2-5 m 50 Din, bukovi 300 Din, brzojavni drogi, 7 do 9 m dolgi 50 Din, hrvatski in slavonski cement 6000 Din, dalmatinski cement 5500 Din. — Pooblaščenke banke se opozarjajo, da pri izdajanju uverenj točno navedejo vrste robe in količine ter se strogo držijo označenih cen. Obračunavanje se vrši po srednjem borznem tečaju od onega dne, ko se izda uverenje. — Izvozne carinarnice morajo o priliki pregleda in carinjenja točno paziti, če blago, ki je navedeno v uverenju, odgovarja robu, ki se izvažajo. Ako bi se pripetila kakšna nepravilnost, bo carinarnica dostavila uverenje s svojimi opazkami generalnemu inspektoratu.

Zveza slovenskih vinogradnikov. Dne 2. decembra t. l. se je vršil v Mariboru ustanovni občni zbor Pokrajinske Zveze jugoslovanskih vinogradnikov za Slovenijo. Zbora so se udeležili zastopniki krajevnih vinarških društev in posamezni vinogradniki iz vse Slovenije. Že danes šteje Zveza 14 krajevnih organizacij z 838 člani. Občni zbor je soglasno sklenil nastopno resolucijo: «Pokrajinska Zveza jugoslovanskih vinogradnikov za Slovenijo v Mariboru je na svojem ustanovnem občnem zboru dne 2. decembra 1923., na katerem je bilo zastopanih 14 krajevnih vinarških društev iz vse Slovenije s skupaj 838 člani vinogradniki, sklenil, pridružiti se zahtevam vinarskega in sadjarskega odseka Kmetijske družbe za Slovenijo v Mariboru, ki jih je ta stavil v svoji zadnji spomenici z dne 10. junija 1923., št. 717, in si jih osvojiti. Zlasti zahteva pokrajinska Zveza od visoke vlade: 1.) da pri sklepanju trgovske pogodbe z republiko Avstrijo doseže za uvoz naših vin vsaj iste ugodnosti, ki jih je Avstrija koncedirala Italiji (znižanje uvozne carine od 60 na 30 zlatih kron za hektoliter), in za Slovenijo kontingent vsaj 100.000 hl lažjega naravnega vina, oziroma vinskega mošta od 8 do 12 % alkohola, odnosno od 14 do 20 % sladkorja; 2.) da pritegne k trgovskim pogajanjem z vino uvažajočimi državami — predvsem sedaj z Avstrijo — vedno eksperta iz Slovenije, ki natančno pozna razmere vinogradništva in vinski trg v Sloveniji; na vsak način pa zahtevamo z vso odločnostjo, od vlade, da se k trgovskim pogajanjem z republiko Avstrijo pritegne tudi en delegat iz pokrajin bivše Avstro-Ogrske; 3.) da ukrene potrebno, da se vinski zakon iz leta 1907., ki velja danes samo v Sloveniji in Dalmaciji, uveljavi za vso državo ter da se zopet začne izvajati z vso strogostjo; 4.) da se prepreči vsako vtihotapljenje vina iz Madžarske in Italije v našo državo; 5.) da se ukinejo kontrolni listi za prevoz vina, ki povzročajo mnogo stroškov in še veliko več zamude časa, ali pa — če to ne gre — naj se izdaja kontrolnih listov poveri občinskimi uradniki, ki so bolj pri roki; 6.) istotako naj se ukine naredba, po kateri morajo slovenski vinogradniki vsako leto svoj vinski pridelek naznaniti finančni oblasti. 7.) Slovenski vinogradniki odklanjajo stališče vlade, da vinogradniki iz prejšnje Avstro-Ogrske zaradi prejšnjega državljanstva ne bi mogli sodelovati pri trgovskih pogajanjih z republiko Avstrijo kot delegati in eksperti. 8.) Zahtevamo, da vlada v slabih letinah dá za

sladkanje vinskega mošta vinogradnikom na razpolago trošarine prost sladkor. 9.) Ker vinogradniki letos zbog slabe vinske letine niso bili aktivni, v največ slučajih pridelek ne krije niti pridelovalnih stroškov, zahtevamo od vlade, da dá finančnim oblastem nalog, da dohodkov iz vinogradov, ki ne prezentirajo nikakega čistega dobička, letos vobče ne obdavči. — Ta resolucija se pošlje vsem prizadetim ministrstvom, narodni skupščini in drugim merodajnim zastopništvom.

Odlikovanja razstavljalcev industrijskoobrtne vzorčne izložbe v Mariboru. (Konec.) — Andrej Babenko, kolarski mojster v Spodnji Kungoti; Josip Antloga, izdelovanje košar, sit in žičnih mrež v Mariboru; Štefan Koter, mizarski mojster v Mariboru; Lesna in kovinarska zadruga v Strnišču pri Ptuj; Anton Kaiser, mizarski mojster v Mariboru; Josip Pajtler, gačitelj živali, Pekre pri Limbušu; Kemo-tehn.-pharm. laboratorijum «Lavorater», inž. E. Kandušer v Celju; «Jelen», tvornica kemičnih izdelkov v Mariboru; Tovarna za špirit in drože, Račje; «Reiko», komisija in spedicija v Mariboru; Erich Eisenmann v Mariboru; Pugn & Rossmann, veletrgovina z vinom v Mariboru; Produktivna zadruga za lesno industrijo v Celju; Zabukošek, tvornica umetniških, študijskih, oljnatih in akvarelnih barv v Mariboru; «Merkur», mlin za papriko, d. d. v Horgošu pri Subotici; «Patricia», tvornica likerjev, d. d. v Zagrebu; Hutter & Elsbacher, I. jugoslovanska alkoholna industrijska družba v Ptuj; Vekoslav Kralj, pekarna in izdelovanje vanilij, cimeta in otročjega prepečenca «Suhar», Beltinci, Prekmurje; Ivo Pahor, odlikovana pražarna ječmenove kave v Mariboru; Kolinska tovarna kavine primesi, trgovsko delniško podjetje v Ljubljani; Izdelki «Novis», Milko Košir v Ljubljani; Franjo Ambrožič, črkoslikar in pleskar v Mariboru; F. Hergouth, izdelovalnica samoveznic in kravat v Mariboru; Fran Derenda & Cie., konfekcijska tovarna, d. z o. z. v Ljubljani; Marija Repeš, izdelovanje šteznikov v Mariboru; Franja Magerl, izdelovalka perila v Mariboru; Ivana Aleš, šivilja v Mariboru; Marija Temerl, predtiskanje in vezenina v Mariboru; Schonsky & Löbl v Mariboru; Alojz Pregled, specialist za obleke iz usnja za gospode in dame v Rušah; Dominik Fabjančič, modni atelje za gospode in dame v Mariboru; Jakob Kelc, modni atelje v Mariboru; Franc Cverlin, krojaški mojster in trgovina oblek lastnega izdelka v Mariboru; Rajko Zotter, krojaški mojster v Mariboru; Fran Koštomaj, brivec, lasničar itd. v Celju; Kunc & Komp. v Ljubljani; Franc Bernik, izdelovatelj klobukov v Ljubljani 7; Marija Koller, damski modni salon v Mariboru; Konrad Temel, sedlar, jermenar in tapetnik v Dravogradu; «Krinus», d. z o. z., I. jugoslovanska izdelovalnica in barvarna v Ljutomeru; «Karo» D. Roglič, tovarna čevljev v Mariboru; Anton Pavko, sedlarski mojster v Ptuj; Feliks Krištof, čevljarski mojster v Mariboru; Rupert Borko, sedlarski mojster v Središču ob Dravi; Henrik Egger, sedlar in jermenar v Mariboru; Anton Gaberšek, čevljarski mojster v Mariboru; J. Pfeifer ml., tvornica strojev, livarna železa in kovin, Hoče pri Mariboru; Franjo Rudel, vinarski strokovnjak, Rošpah pri Mariboru; Josip Tšcharre, promet komprimiranih plinov in tehničnih potrebščin v Mariboru; Accetto & drugovi, d. z o. z., stavbno podjetje v Mariboru; Franc Ferk, izdelovalnica luksuznih vozov v Mariboru; Slavko Lešnik, kolarski mojster v Mariboru; Ivan Loparnik, sodar v Ljutomeru; Rajko Pichlerjev sin, sodarski obrt v Mariboru; Matija Škripec, sodarski mojster, Hum pri Ormožu; Alojz Arbeiter, izdelovanje brusilnih in likalnih

kolov v Mariboru; Ljudevit Gabrian, ključavničar v Ptuj; Jože Ratajc, kleparski mojster, Studenci pri Mariboru; Karol Ussar, izdelovatelj tehtnic v Mariboru; Fran Placidus Kavčič, Vrbje pri Žalcu; Franjo Kumerč, delavnica za železne konstrukcije, stavbno, strojno in umetno ključavničarstvo z električnim pogonom v Mariboru; Ivan Kollmann, izdelovatelj umetnih peči in lesna trgovina v Slovenjgradcu; Jožef Jevšek, I. slov. tvornica za ročne in velike blagajne in železno pohištvo v Slivnici pri Mariboru; «Zavora», d. z o. z., I. jugoslovanska tvornica vozniških zavor, tehničnih naprav in strojev v Celju. — Tretjo oceno so dobili: Franc Edelstein, mizarski mojster v Mariboru; Franc Lepenik, slikar in pleskar v Prevaljah, Mežiška dolina, in Anton Nudl, mizarski mojster v Mariboru.

Razpis ustanov.

Bolniška blagajna samostojnih obrtnikov v Ljubljani je, kakor vsako leto tako tudi letos, **razpisala dve ustanovi po 25 Din za revne bivše člane ali njih vdove.** Prošnje je vlagati do **22. decembra 1923.** pri blagajniku g. Iv. Kersniču, krojaču, Resljeva cesta št. 1.

Izdajatelj konzorcij «Obrtnega Vestnika».

Odgovorni urednik Engelbert Franchetti.

Tiska Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani.

Obrtna banka v Ljubljani

Kongresni trg št. 4

Telefon št. 508

Telefon št. 508

Račun pri poštno-ček. zavodu št. 12.051

Daje kredite v obrtne svrhe po izrednih pogojih, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. Vloge na knjižice in na tekoči račun se obrestujejo počenši s 1. novembrom 1922. za pol odstotka višje, torej s

5%

od dne vloge do dne dviga.

ODON KOUTNY

specialna trgovina z orodjem,
stroji in tehničnimi potrebščinami

vljudno naznanja, da se je preselila

na Aleksandrovo cesto 7
(vogal Beethovnovе ulice)

ter prosi svoje cenjene odjemalce za nadaljnjo
naklonjenost.

KOLESA
IN VSE POTREBŠČINE
VAM NUDI NAJCENEJE IN NAJBOLJŠE

● J. GOREC ●
LJUBLJANA

PALAČA LJUBLJANSKE KREDITNE
BANKE

FRAN RAVNIKAR

LJUBLJANA

Linhartova ulica št. 25.

○○○○○○○

Stavbeno in umetno tesarstvo, stavbeno
mizarstvo, parna žaga in lesna industrija.

Parna in električna gonilna sila.

Telefon št. 415.

Poštni čekovni rač. 11.428.

Ustanovljena 1900.

Ljubljanska kreditna banka

== Ljubljana, Dunajska cesta, v lastni palači ==

Delniška glavnica Din 25,000.000 ——— Rezervni zakladi: Din 20,000.000

Sprejema vloge na tekoči račun in na vložne knjižice ter jih obrestuje najugodneje. Podeljuje vsakovrstne kredite, eskontuje menice in devize, daje predujme. Izvršuje nakup in prodajo vrednostnih papirjev, valut in deviz. Otvarja akreditivo in izdaja kreditna pisma na tu- in inozemstvo. Oddaja Safes deposits in shranjuje vrednote. Izvršuje sploh vse bančne posle najkulantneje.

Čekovni račun št. 10.509

Brzojavni naslov: Banka Ljubljana

Telefon št. 261, 413, 502, 503 in 504

Podružnice:

Brežice
Celje
Gorica

Kranj
Maribor
Metković

Novi Sad
Ptuj
Sarajevo

Split
Trst

Kreditno društvo

Mestne hranilnice ljubljanske

dovoljuje posojila

na menice in kredite

v tekočem računu

vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam

IVAN ZAKOTNIK

mestni tesarski mojster

Telefon
št. 379.

LJUBLJANA

Telefon
št. 379.

Dunajska cesta 46.

.....

Usakovrstna tesarska dela, moderne lesne
staube, ostrešja za palače, hiše, vile, tovarne,
cerkve in zvonike; stropi, razna tla, stopnice,
leđenice, paviljoni, verande, lesene ograje itd.
Građba lesenih mostov, jezov in mlinov.
Parna žaga. — Tovarna furnirja.

JADRANSKA BANKA

Beograd.

Dionička glavnica: Din 60,000.000.—

Rezerva: Din 30,000.000.—

PODRUŽNICE:

Bled,	Jesenice,	Prevalje,
Cavtat,	Korčula,	Sarajevo,
Celje,	Kotor,	Split,
Dubrovnik,	Kranj,	Šibenik,
Hercegnovi,	Ljubljana,	Tržič.
Jelsa,	Maribor,	Zagreb.
	Metkovič,	

— AMERIKANSKI ODIO —

Naslov za brzojave: JADRANSKA.

Afiliirani zavodi:

JADRANSKA BANKA: Trst, Opatija, Wien, Zader,
Frank Sakser State Bank, Cortlandt Street 82,
New-York City. **Banko Yugoslavo de Chile,**
Valparaiso, Antofagasta, Punta Arenas, Puerto Natalos,
Porvenir.

Strojne tovarne in livarne, d. d.

..... v Ljubljani, Dunajska cesta št. 35

Brzojavi: Stroj

Telefon št. 142 in 230

Stroji za obdelovanje lesa

Turbine

Sesaljke

Transmisije

Armature

Zvonovi

Železolivarna

Kovinska